

ADALET ve KALDIRIM TIBIAM C 7 5
Tarih : 04.06.2004
Sayı : 572

10/197-6195/20375

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Avrupa Birliğine entegrasyon; sadece aday ülkenin kimliğini ve kültürel zenginliğini koruyarak, siyasi, ekonomik ve hukuk normları başta olmak üzere her alanda entegrasyonu anlamına gelmektedir. İşte bu noktada, gerek ekonomik gerekse toplumsal yaşamın en önemli ve ağırlıklı kesimini oluşturan **esnaf-sanatkar, küçük ve orta ölçekli işletmeler** kesiminin **AB'ye uyumu** ve oradaki rakipleri ile yarışabilecek şekilde donatılmaları büyük önem taşımaktadır.Çünkü;

Bugün, Türkiye'de Esnaf ve sanatkarın sayısı 3,5 milyona ulaşmıştır. Aileleriyle beraber yaklaşık 20 milyon kişi bu kurumlardan geçimlerini sağlamaktadırlar.

Bunun yanı sıra, esnaf ve sanatkarlar;

***Emek yoğun teknoloji ile çalışma özelliğine bağlı olarak ülke çapında istihdamı artırmaya ve işsizliği azaltmaya katkıda bulunma,**

*** Talep değişikliklerine ve çeşitliliklerine daha kısa sürede, kolay uyum sağlama,**

***Bölgelerarası dengeli gelişmeye ve büyümeye katkıda bulunma,**

***Büyük sanayi işletmelerinin tamamlayıcısı durumunda olma ve yan sanayi olarak faaliyette bulunma,**

***Nitelikli elemanların yetiştirilmesine katkıda bulunma,**

***Rekabet koşullarına süratle uyum sağlayabilme,**

***Gelir yelpazesi içinde orta sınıf rolü oynama ve denge unsuru olma,**

***Çalışma saatlerinin uzun olması ve yaygın olması nedeniyle, üreticinin ve ürünlerin tüketiciye kolaylıkla ulaşmasını sağlama** özellikleri ile toplumun sosyo- ekonomik yapısı içinde sanayi ve ticaretin temel unsurlarından biri olarak kabul edilen esnaf - sanatkâr ve küçük işletmeler, ülkemizde toplam işletmeler içinde yüzde 98, toplam istihdam içinde yüzde 45, toplam üretim içinde yüzde 37, toplam yatırım içinde ise yüzde 26'lık bir paya sahiptir.

Türkiye’de Esnaf ve sanatkar ülke istihdamına büyük katkı sağlamasına ve bir taraftan da üreterek ekonomiye katmadeğer meydana getirmesine rağmen AB ülkeleriyle karşılaştırdığımızda çok olumsuz şartlar altında faaliyetlerini sürdürdükleri ortaya çıkmaktadır.

1- AB ülkelerinin benimsedikleri esnaf ve sanatkar tanımları arasında ciddi farklılıklar vardır. Bununla birlikte sözü edilen tanımlar, benimsenen yaklaşımlar dikkate alınarak dört grupta toplanabilir. Bunlar; Mesleki yaklaşım, Sektörel/ölçek yaklaşımı, el sanatları yaklaşımı ve diğer yaklaşımlardır. AB için sözü edilen genel yaklaşımın tersine, Türkiye’de güçlü bir esnaf ve sanatkar kesimi olduğu halde, bu kesimin tanımında mesleki veya sektörel/ ölçek yaklaşımının benimsendiği söylenemez.

2 -AB ülkelerinin makro ekonomik verileri, söz konusu kesimlerin gelişmesini destekler mahiyettedir. Ayrıca Avrupa iç pazarının büyümesi de söz konusu kesimin gelişimine olumlu etki yapmıştır.

3- AB ve Türkiye’deki mikro ölçekli işletmelerde kişi başına katma değer bir (1,00) olarak alınıp diğer işletme büyüklüklerindeki kişi başına katma değer buna oranlanarak ; küçük ölçekli işletmelerde AB’de 1,67, Türkiye’de 3.07; orta ölçekli işletmelerde AB’de 3,17, Türkiye’de;4,70 büyük işletmelerde AB’de 3,00, Türkiye’de 9,27dir.

Görüldüğü gibi, AB ülkelerinde büyük işletmede çalışan bir kişinin yarattığı katma değer, mikro işletmelerde çalışan bir kişinin yarattığı değer üç katıdır. Bu kadar çarpıcı olmasa da, diğer işletme büyüklükleri arasında da mikro işletmeler aleyhine olmak üzere benzer farklılıklar dikkat çekmektedir. Bu veriler, Türkiye’de KOBİ’lerin ve özellikle mikro işletmelerin ne kadar ihmal edildiğini ortaya koymaktadır.

4- AB ülkelerinde banka kredisi kullanma oranları; mikro işletmelerde % 29-77; küçük işletmelerde ise % 37-73 arasında değişmektedir.

Esnaf ve sanatkarlar ve KOBİ’ler, ülkemizde üretimin % 37’sini, istihdamın 46’sını, ihracatın %8’ini karşılamakta ancak toplam kredilerden % 3-4 oranında pay almaktadır

5- 1996-1998 döneminde AB ülkelerindeki devlet yardımlarının; GSMH içindeki payı %0.52 ila %1,57 arasında değişmektedir. Ortalaması 1.12’dir. Kişi başına düşen miktarı 95 ila 298 ECU arasında değişmektedir. Ortalaması 237 ECU’dur.

İstihdam edilen kiři başına dūřen miktarı 223 ila 786 ECU arasında değişmektedir. Ortalaması **526 ECU**'dur.

Bu bilgiler çerçevesinde Türkiye'nin AB ortalamasında devlet yardımı sağlaması için; GSMH kriteri esas alındığında ; 2,2 milyar \$, kişi başına yardım kriterinin esas alınması halinde ; 12 milyar\$, çalışan kişi başına yardım kriterinin esas alınması halinde ; 11 milyar\$ harcaması gerekmektedir.

Bu nedenlerden dolayı Avrupa Birlięi uyum sürecinde Esnaf ve sanatkarların sorunlarının daha iyi incelenmesi, Esnaf ve sanatkarı temsil eden sivil toplum örgütlerinin görüşleri de alınarak sık sık dile getirilen 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu , çağdaş ve Avrupa Birlięi normlarına uygun bir yaklaşımla acilen yeniden ele alınması için Anayasanın 98, İctüzüğün 104 ve 105. maddeleri uyarınca bir **Meclis Araştırması** açılmasını saygıyla dileriz.

Hanefi MAHÇİÇEK
Kahramanmaraş Milletvekili
ve 20 Milletvekili

1. Haneft MAHÇİÇEK-Kahramanmaraş
2. Mahmut Uğur ÇETİN-Niğde
3. Osman KILIÇ-Sivas
4. Nevzat DOĞAN-Kocaeli
5. Süleyman GÜNDÜZ-Sakarya
6. Cahit CAN-Sinop
7. Hasan Ali ÇELİK-Sakarya
8. Cevdet ERDÖL-Trabzon
9. Mustafa TUNA-Ankara
10. Hamit TAŞÇI-Ordu
11. Mehmet YILMAZCAN-Kahramanmaraş
12. Mehmet ÖZYOL-Adıyaman
13. Mahmut GÖKSU-Adıyaman
14. Ali İhsan MERDANOĞLU-Diyarbakır
15. Mustafa DURU-Kayseri
16. Orhan ERDEM-Konya
17. Orhan YILDIZ-Artvin
18. Ali AYDINLIOĞLU-Balıkesir
19. Mehmet Melik ÖZMEN-Ağrı
20. Recep YILDIRIM-Sakarya
21. Temel YILMAZ-Gümüşhane

Gerekçe

Türkiye, Avrupa Birlięi Adaylık sürecinde kritik dönemece girmiştir. Ülkemiz, Avrupa Birlięi sürecinde nihai safhalarından biri olan müzakere tarihi alma arefesindedir. Dolayısıyla Avrupa Birlięi uyum süreci için Türkiye’de atılan adımlar ve reformlar her zamankinden daha çok önem arz etmektedir. Bu nedenle, yıllardır ihmal edilen toplumun önemli kesimi olan **Esnaf ve sanatkarın** Avrupa normlarına ulaşması için Üye Ülkelerdeki uygulamalar esas alınarak sorunları vakit geçirilmeden incelenip gerekli adımlar atılırsa müzakere tarihi almaya çalıştığımız bu günlerde elimizi güçlendirecektir. .